

Heleen Verburg

Heleen Verburg geboren 22-6-1964

1976-1982 Gymnasium b

1984-1988 Akademie voor Kleinkunst te Amsterdam

1987 Ontvangt voor de door haar geschreven eenakter "Wie is J. Bernlef" de Kreativiteitsprijs op de Akademie voor Kleinkunst.

1987 Schrijft in opdracht van Mevrouw Smit het stuk "Moeder in de Wolken". Wordt daarna vast lid van Mevrouw Smit.

1988 Schrijft (tevens voor Mevrouw Smit) het stuk "Winterslaap" en speelt daar ook in mee.

1989 Ontvangt voor "Winterslaap" een eervolle vermelding in het juryrapport van de Nederlandse Toneelschrijfprijs.

1990 Schrijft "Ze was het wachten waard". Eerste en waarschijnlijk eenmalige productie voor volwassenen van Mevrouw Smit.

Vijf personages wachten (hoe lang al?) voor de gesloten deur van een huis temidden van hun reiskoffers. De schrijver, de lust, de trots, de oudste, de stervende : een vijfeling van ongeveer dertig jaar. Achter de gesloten deur van dat huis : hun moeder. De moeder verschijnt niet, maar we krijgen haar relaas te horen via het dagboek dat zij door de brievenbus naar buiten heeft geworpen : hoe zij slechts één kind wilde, maar er vijf kreeg, hoe zij moest kiezen tussen de vijfeling en de liefde voor haar man, hoe ze tenslotte voor haar man koos en de vijfeling op straat zette. Als eeuwige kinderen rest er hen niet veel meer dan te wachten : "Ze roept ons wel. Het is een goede moeder. Ze is het wachten waard." Maar het wachten krijgt iets Beckettiaans : "We always find something, eh, Didi, to give us the impression that we exist?", analyseert Estragon in *Waiting for Godot* haarscherp de situatie. De oudste doet in *Ze was het wachten waard* hetzelfde : "Kunnen we niet nog een poging doen. De dingen op een rijtje. Geen paniek, we zijn met vijf. We vinden overal een reden voor. De bagage en de deur. Twee vrij belangrijke gegevens." Maar er zijn geen 'gegevens', geen 'redenen'. Met wrede mildheid en onverwachte poëzie is *Ze was het wachten waard* een allegorie van het ongemak dat leven heet.

Ze Was Het Wachten Waard

Personages : de schrijver, de lust, de trots, de oudste, de stervende

(Samen vormen zij een vijfling van ongeveer dertig jaar. Ze bevinden zich op straat, voor de gesloten deur van hun ouderlijk huis, temidden van een groot aantal koffers.)

(De in hoofdletters gedrukte gedeelten zijn fragmenten uit het dagboek van hun moeder. Zij worden voorgelezen door de schrijver.)

de schrijver
IK HEB HET GEDAAN. ZE ZIT-
TEN BUITEN.
HET VIEL NIET MEE. HET
WAS GEMAKKELIJK GE-
WEEST ALS EENTJE NIET ZO
HARTVERSCHEUREND HAD
GEHULD...

de trots
Stop !
We moeten even wachten.
Gewoon even wachten.
Dan doet ze straks weer open.
Huilend
Want ze kan niet zonder ons.
Dat weten we allang.
Ze kan niet zonder ons.

de schrijver
En verder ?
de trots
Dan vallen we
Snikkend
in haar armen
En dan zeggen we
de schrijver
Mama, het was onze schuld.

de trots
Want dat was het.
de lust
Wat het ook geweest is
de trots
Het was onze schuld.
de lust
Ze moet gewoon nog even huilen
de trots
En als dat over is,
komt ze naar beneden met een thee-
blad vol met koekjes.
En dan zegt ze : lieverd doe je maar
te goed. Je zult
wel honger hebben.
de oudste
Zegt ze dat alleen maar tegen jou ?

de trots
Tegen mij het eerste
En daarna ziet ze jullie.
de trots
Ze roept ons wel.
Het is een goede moeder.
Ze is het wachten waard.

de schrijver
HET IS VAKER GEDAAN.
DENK AAN AL DIE VONDE-
LINGEN.
DIE ZIJN TOCH OOK GOED TE-
RECHT GEKOMEN.
HET IS NIET MIJN SCHULD.
VIJF IS TEVEEL.
VOOR IEDEREEN. VOOR MIJ
OOK.
EN VOOR MIJN ARME MAN.
VIJF IS TEVEEL.
EENTJE WAS GENOEG GE-
WEEST.

de oudste
En nu allemaal weg.
de lust
Ik vroeg me al af wanneer hij zijn
geduld zou gaan verliezen.
de oudste
Kruipend ongedierte, weg !
de lust
Kom op, we gaan.
de trots
Nee !

de lust
Kijk kijk, dat is het enige dat ze zich
herinnert.
We gaan niet weg.
de oudste
Weg. Allemaal weg. Ettergebroed.

de schrijver
Addergebroed.
de oudste
Wat ?
de schrijver
Het is addergebroed. Niet etterge-
broed. Het is etterbuil.

de oudste
Uit mijn ogen.
de lust
Laat nou maar.
de oudste
Morgen ga ik jullie vermoorden.
Dan ben ik weer alleen.
Daar was het om begonnen zie je,
dat ik alleen zou zijn.
Dat was ik ook.
Een gelukkig ogenblik.

Ze hadden me al op haar buik ge-
legd.
Ze was al helemaal van mij. Toen
kwamen er nog meer.
Toen kwamen jullie nog.
Ze achtervolgden me.
Maar ik, ik ben de oudste.

de schrijver
IK ZEG TEGEN MEZELF. KEER
OP KEER OP KEER. VIJF IS TE-
VEEL.
DUIDELIJK
VIJF IS TEVEEL.
EENTJE WAS GENOEG GE-
WEEST. IK WILDE ER MAAR
EENTJE.
KIJK HOE IK HIER ZIT.

de schrijver
Hebben wij wel een moeder ?
de trots
Natuurlijk hebben wij een moeder.
de lust
Als wij niet uit haar monsterlijke
buik gekomen zijn, waar anders dan.
de schrijver
Wij hebben dus een moeder met een
monsterlijke buik.
Is zij binnen ?

de trots
Natuurlijk is zij binnen.
de schrijver
Waarom ?
de trots
Omdat wij haar in al die eeuwen
nooit naar buiten zagen komen.
de schrijver
Is zij onze moeder ?
de trots
Vraag dat nog eens.

de schrijver
Is zij onze moeder ? Weten we dat
zeker. Stel je voor dat zij niet onze
moeder is. We staan al jaren de ver-
keerde op te wachten.
de trots
Was dit de eerste keer dat wij naar
buiten gingen ?
de schrijver
Ja.

de trots
Had jij dan ooit een andere vrouw
gezien ?

de schrijver
Neen, zij was de eerste waarop ons
oog bleef hangen.

de trots
Hebben we geslapen ?

allen
Nooit.
de trots
Hebben we de deur ooit uit het oog
verloren ?

allen
Nooit.
de trots
Weten we heel zeker dat dit de plek
is waar we ooit begonnen zijn. Heb-
ben we niet stiekem een klein stukje
omgelopen. Naar de dichtstbijzijnde
deur bijvoorbeeld.

allen
Geen sprake van.
de trots
We wachten bij de goede deur op de
goede moeder.

de trots
Maak haar wakker.
(tegen de schrijver)
de schrijver
Ik denk dat ze dood is.

de oudste
Wie ?
de schrijver
Zij.
de lust
Ze is wel wakker.
de schrijver
(huilend)
Ze is dood.

pauze

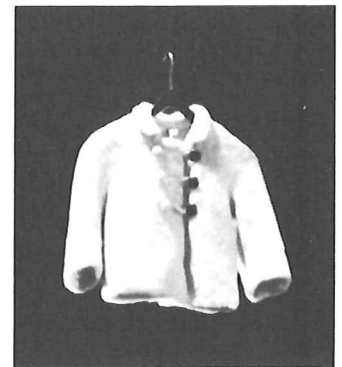
de stervende
Is het al afgelopen ?
de schrijver
Ze is niet dood, ze wou ons laten
schrikken. Gelukkig, stel je voor. Ik
moet er niet aan denken met zijn
vieren.

de stervende
Nou ?
de lust
Nee, een nieuwe dag.
de schrijver
Zoveel nog te doen.
de trots
U maakt uzelf belachelijk.
de schrijver
Zoveel nog te leren.
de lust
't Is wel een mooie dag.
Dat maakt mij ook wat mooier.
de trots
U maakt uzelf onsterfelijk belachelijk.
de lust
Laat haar met rust en ga in godsnaam aan je werk. Ieder heeft zijn weg.
de trots
Dat was niet de bedoeling. Toen wij geboren werden. Dat elk van ons afzonderlijk zijn eigen weg zou gaan. Dat was niet de bedoeling. Wie tegelijk geboren wordt, dient tegelijk te sterven. Zo zie ik het. Zo is het.
de lust
Goed. We hebben het gehoord.
de schrijver
We zullen eraan denken.
de stervende
Dat alleen. En niet meer.
de oudste
Hoe is het met ons lijk vandaag.
Al aan de beterende hand ?
de stervende
Integendeel. Ik heb de hoop al lang geleden opgegeven. Is het gisteren niet gelukt ? Wat oneindig zonde. Ah, weer een geheel nieuw uitzicht. Gisteren de bergen, vandaag een stapel hout. Wie weet waar we morgen zullen staan. Het gaat mij lang niet snel genoeg, het sterven. Ik zou het liefste weg zijn voordat jullie weer gezamenlijk die golf van ongeluk herhalen.
de trots
Wat bedoelt ze ?
de lust
Je weet best wat ze bedoelt.
de stervende
Het komt ervan
de lust
Het komt er altijd van.
de stervende
Dat is zo klaar als boter
de lust
Ik doe er niet aan mee.
de stervende
Ik wil het niet meer horen. Niet weer.
de lust
Niet weer dat hele verhaal
Van achteren naar voren.
de stervende
Als ik mag sterven voor het zover is, zal ik heel zoet zijn. Heeft iemand een geweer ?
de oudste
Was het maar waar.
de trots

Het is de hoogste tijd
Vandaag
Om op te staan.
Al is het maar voor eventjes.
de stervende
Ik sta niet op.
de oudste
Het is de hoogste tijd
de trots
Het is de hoogste tijd
Vandaag
de oudste
Om op te staan
de schrijver
Eventjes, zei zij.
de stervende
Ik sta niet op.
de schrijver
Eventjes misschien.
de stervende
Ik sta niet op.
de lust
Hier komt herrie van.
de schrijver
Doe het dan voor hem. Je weet, hij is de oudste.
de oudste
Wie is hier de oudste ?
de stervende
Jij.
de oudste
Het staat in mijn papieren.
de stervende
Ja, en doe in godsnaam zachtjes.
de oudste
Waar zijn mijn papieren ?
de lust
Hij wil weer zijn papieren.
de oudste
Mijn papieren, ach waar heb ik die.
Waar zijn ze, die papieren.
de lust
Weet ik niet. Gevallen.
de schrijver
Nat.
de lust
Ja, vreselijk.
de schrijver
Hij is toch wel de oudste ?
de lust
Tuurlijk liefje.
de trots
Sta op. Sta op.
de stervende
Ik sta niet op, ik sterf.

de schrijver
KIJK HOE IK HIER ZIT.
MET MIJN KROMME RUG OP
DE TRAP
HET IS MIJN LIJF TEVEEL GE-
WEEST.
ZE ZIJN ME TEVEEL GE-
WEEST.
DENK AAN JE MOEDER.
DENK AAN MIJ, ELLENDELIN-
GEN.
de schrijver
Denk je dat ze dood is ?
de trots
Wie ?
de schrijver
Mijn moeder.

de stervende
Ik denk het wel.
de oudste
Maar daarom kan ze mij nog wel naar binnen laten.
de trots
Ik denk het niet.
Ze is niet dood.
de schrijver
Hebben wij het gedaan ?
de trots
Wat ?
de schrijver
Onze moeder vermoord.
de trots
Nee.
de stervende
Ik zou niet durven.
de trots
Nee, dat heb ik je net uitgelegd. En waarom in godsnaam.
Waarom vermoordt een mens zijn moeder.
de stervende
Uit liefde. Haar te behoeden voor de ouderdom is de grootste gift die valt te geven.
de schrijver
Denk je dat iemand anders haar heeft omgebracht ?
de trots
Een moeder als de onze wordt niet omgebracht. Die heeft het eeuwig leven.
de oudste
Wie is hier eigenlijk de oudste ?
Wie is hier eigenlijk de oudste ?
Tante Martha weet het.
de lust
Wat ?
de oudste
Wie de oudste is.
Ik heb het gevraagd. Ik vroeg, wie is de oudste ?
de trots
En ?
de oudste
Ze zei dat ze het niet wist, maar ze wist het wel. Ik zag het omdat haar haar van kleur veranderde.
Ik ben de oudste. Dat zei ze zelf. Ze wees naar me. Met haar vinger.
de schrijver
Wie is Tante Martha ?
de oudste
Ik ben nog nooit zo ver geweest. Zo ver van mijn oorsprong.
de lust
Ik noem het twintig stappen. Misschien eenentwintig.
de oudste
Er valt niets te herkennen. Alles is zo woest. En onbetrouwbaar. Kijk niemand recht in de ogen. Het kan je dood zijn.
Ik ken dat geluid.
Ik heb gevochten.
de schrijver
O ja ? Waar ?
de oudste
Mijn hele leven.
de schrijver
En ?

de stervende
Wat.
de schrijver
Heb je gewonnen ?
de oudste
Ik word gezocht. Ze zitten me achterna. Maar ze krijgen me niet. Ik red me altijd. Ik ben de man. Ik ben de oudste.
de schrijver
En anders heb je ons nog.
de stervende
Ja, jij hebt broers en zussen daar kun je een hele leger van samenstellen.
de schrijver
Vier.
de oudste
Ik heb teveel bagage. Waar heb ik het ook weer.
de trots
Je laarzen.
de oudste
Als het allemaal meezit, lijken we morgen minder op elkaar. Heeft iedereen het even koud als ik ?

pauze

de stervende
Heb je weleens iemand vermoord
de oudste
Honderdduizend keer.

pauze

Heeft niemand iets te vragen ?
de stervende
Hoe heb je het gedaan ?
de oudste
Ik heb er lang over nagedacht. Je moet mensen op persoonlijke wijze ombrengen.
de stervende
Waarom heb je het gedaan ?
de oudste
Ik hou niet van mensen.
Ik hou niet van jullie.
de stervende
Je zult wel moeten.
We zijn uit een stuk gesneden.
We draaien om elkaar zoals de planeten. Alleen een grote klap krijgt ons uit elkaar. Een hele grote klap
de trots
Er moet een verfje op.
Die deur is niet om aan te zien.
de stervende

Ja, we zitten hier behoorlijk voor gek.

de schrijver
ZITTEN JULLIE ER NU NOG ?
HOE LANG GAAT DIT NOG DOOR ?
WORDEN JULLIE DAN NOOIT MOE ?

HEBBEN JULLIE JE WELEENS AFGEVRAAGD HOE DE REST VAN DE WERELD ERUIT ZOU ZIEN ?

de lust
Wanneer gaan we ?

de trots
Gaan we wat ?

de lust
De wijde wereld in.

de trots
Dit is de wijde wereld.

de lust
Ik geloof niet dat ik dit een prettig plekje vind.

Kunnen we niet verder ?

de schrijver
Ik weet het niet.

de lust
Laten we een plekje verder gaan.

pauze

Zal ik mijn haren afknippen ?

de schrijver
Nee !

de lust
Mijn eerste man, hij vond het mooi.
Mijn tweede man nog mooier.
En alle mannen van daarna smeekten me : laat het groeien. Dus dat deed ik.

pauze

Komen hier ook mannen langs ?
Het wordt weer eens tijd dat ik eens iets laat zien. Wat dacht je van mijn borsten ?

de trots
Nee.

de lust
Mijn knieën ?

de trots
Nee.

de lust
Waar zal ik dan beginnen ?

de schrijver
Bij het broekje.

de trots
Nee !

de lust
Ik ga maar weer eens een ommetje maken.

de trots
Zit.

de stervende
Zit !

de lust
Ik zit al. Ik zit al.

de stervende
Zeg eens, hou jij eigenlijk van ons ?

de lust
Ja.

de stervende
Echt ?

de lust
Ja echt.

de stervende
Als je echt van iemand houdt, ga je er nooit bij weg namelijk.

de lust
Ik kleed me even om.

de schrijver
HEBBEN JULLIE JE WELEENS AFGEVRAAGD HOE DE REST VAN DE WERELD ERUIT ZOU ZIEN ?

OM DE HOEK. GA EENS OM DE HOEK KIJKEN.
WIE WEET.

de trots
Zusje liefje, nu we hier toch zo zotjes aan staan, laat mij je nog een vraag stellen.

pauze

Ja ?

de stervende
Ja, goed.

de trots
Is het niet zo dat als je bekijkt hoe lang we de jaren hier al tellen en als je bekijkt hoe langzaam wij verschrompelen, zowel van binnen als van buiten. Is het dan niet zo. Zou het misschien kunnen zusje. Zijn wij te trots ?

de lust
Wat gaan we hier nou doen ?

de trots
Wachten.

de lust
Tot wanneer ? Ik ben daar niet erg goed in. Wachten. Dat weet je.

de trots
We zijn afhankelijk.

de lust
Natuurlijk niet. Dat is wat jij zou willen. En ondertussen worden wij maar ouder en verliezen onze schoonheid. Zitten al je knoopjes dicht ? Ik mag geen huid ontwaren. Dat was toch het idee ? Dat jij in dichtgeknoopte stilte huilen zou. Je hele leven lang. Nou, huil dan. En zeur niet over dingen waar je geen verstand van hebt.

de trots
(*huilend*)
Geduld is een schone zaak. Ik heb al het geduld van de wereld gehad en daarom ben ik zover gekomen. Dat zul jij nooit begrijpen.

de lust
Mijn tijd komt nog wel.

de trots
Jij hebt je tijd al gehad, liefje.

de lust
Hoor je dat ? Daar roept iemand mijn naam. Ze kennen me nog. Ze zijn me niet vergeten. Ik moet even een oude kennis gaan verwennen.

Mijn lichaam druipt al. Heerlijk.

de trots

Zit !

de stervende
Ze druppelen gezamenlijk de dagen aan elkaar. De een van lust, de ander van verdriet. Merkwaaardig niet. Twee zussen en zo anders.

de schrijver
IK MOET DIE ENE MAN.
HIJ IS WAT IK NOG OVER HEB.
HIJ ZAL MIJ WEER BEMIN-
NEN.

ZOALS VROEGER. ZOALS AL-
TIJD ALS HIJ HONGER HAD.
IK ZAL MEZELF WEER VOE-
LEN. DAT WAT IK VERGETEN
WAS.

ALS ZE WEG ZIJN.

GA WEG.

WEG, ZEI IK.

pauze

de schrijver
Lief zusje, wat ga jij doen als we worden binnengelaten ?

de trots

.....

de schrijver
Lief zusje, wat ga jij doen als we worden binnengelaten ?

de trots

.....

de schrijver
Wil je even zitten ?

de lust

Ik denk dat je haar beter niet kunt storen. Zij heeft verdriet.

de stervende
Ja, zij heeft reeds een slootje om ons heen gehuild.

de trots
Herinner jij het je nog ? De dagen.

de schrijver
Ja natuurlijk.

de trots
Hoe mooi ze waren. Wat er gebeurde.

de schrijver
Wat er niet gebeurde.

de trots
Goed zo, we mogen niet vergeten. We zijn een dagje uit geweest. Dat mogen we niet vergeten.

de schrijver
Naar de waterval.

de trots
De grote waterval.

de schrijver
Hij was mooi, maar ook een beetje angstig.

de trots
We hebben lang staan wachten, op iets waar we geen verstand van hadden, zei mama.

de stervende
En toen begon je te gillen, harder dan de waterval, want mama kreeg die blik weer in haar ogen. Die blik wanneer ze rare dingen gaat doen.

de schrijver
En toen tilde ze ons op.

de trots

Ze tilde me op. Dat was om me op het hekje te zetten.

de stervende
En je dan met een klein zetje in de waterval te duwen. Zodat je met je hoofdje op de harde stenen zou beuken. En dat het uit elkaar zou spat-
ten. En dat alles paars zou worden. Niet rood, paars. Maar dat je nog heel lang kon denken. Lang genoeg om de pijn te voelen. En je zou beneden aankomen als een onherkenbare drab. En je zou meegeleurd worden door het water, tot er niets meer van je teruggevonden kon worden. En moeder lachte.

de schrijver
Moeder lachte ?

de stervende
Ze hield niet meer op.

de schrijver
Was dat zo ?

de stervende
Ze hield niet meer op.

de schrijver
Was dat werkelijk zo ?

pauze

de schrijver
Wil je niet even zitten ?

de trots
Dwing me niet.

Niemand dwingt me.
Niemand.

Rust.
Kijk niet zo.

Kom hier.
Ga daar staan.

Goed zo.
Draaien. Langzaam.

Mooi.
Nog steeds mooi.

Ga maar naar je plekje. We gaan het niet meer hebben over wat er is geweest.

Nooit meer.
de lust

Lees dat ene stukje nog eens.

de schrijver
IK MOET DIE ENE MAN. MIJN MAN. BEGRIJPEN....

de lust
Verder.

de schrijver
HIJ ZAL MIJ WEER BEMIN-
NEN.

de lust
Zoals altijd als hij honger had.

de schrijver
HIJ ZAL MIJ WEER BEMIN-
NEN.

de lust
Ik druip. Meneer.

Heeft u misschien een doekje ?

de oudste
Heb jij misschien een doekje voor mevrouw ?

(*tegen s*)

de lust
Bent u getrouwd meneer ?

de oudste
Ik geloof het niet.

de lust
En vind u mij aantrekkelijk ?

de oudste
Ach ja, waarom ook niet.

de lust
Dan heb ik een verrassing voor u. Ik ga u straks bespringen.

de oudste
Wat ?

de lust
Ik had u al een tijdje in de gaten. Soms duurt het dagen voor ik iemand vind. En nu ineens een prachtig exemplaar. Ik heb wel mannen in mijn koffer, maar die zijn alleen voor noodgevallen. Vindt u mij aantrekkelijk meneer.

de oudste
Ik...

de lust
Ik heb heel wat te bieden. Ze vinden mij de schoonste aller vrouwen. Dat zegt men in de omgang over mij. Geestig hè. Het is nog waar ook. Ik wil u wel een stukje van mij laten voelen. Om er een beetje in te komen.

de oudste
Ik moet haar iets bekennen. Ik ben haar broer, maar ik ben wel de oudste.

de lust
Zeg me dan, denk je dat je van me houdt ?

de oudste
Daar moet ik even over nadenken.

de lust
Ik moet het nu weten.

de oudste
Ik... Weet je, ik vind altijd al dat je een beetje te grote borsten hebt.

de lust
Borsten ? Waar dan ?

de oudste
Nou daar.

de lust
O die. Ja maar die zijn niet van mij. Die heb ik geleend. Ik ga ze weer terugbrengen. Ik ben er zelf ook niet zo tevreden mee. Ik kleed me even om.

de oudste
Ik heb niet gezegd dat ik haar niet leuk vond, ze is gewoon een beetje jong.

de schrijver
HIJ IS NAAR DE ZOLDER VERHUISD
HIJ WIL ZE NIET MEER HOREN.
HIJ IS EEN GEVOELIG MENS. MIJN MAN. HUN VADER. IK DENK DÁT HET BETER IS ALS ZIJ IN DE KELDER GAAN WONEN. IK DOE DE DEUR OP SLOT.
de oudste
Pappa had zijn koffer in de keuken staan. Hij stond altijd op het punt om te vertrekken. Mammie was een

ster in listigheid. Zij kon op staande voet een wereld van geluk verzinnen en dan bleef hij maar weer even.

de lust
We hadden pappie bijna bij haar weggejaagd.

de schrijver
Ja, dat was een foutje.

de stervende
Dat ging veel te ver.

de lust
Maar niet expres. Toch ?

de oudste
Wist jij dat mammie zoveel van hem hield ? Ze hield meer van mij. Dat weet ik zeker.

de stervende
Ze hield ontzettend veel van ons. Ze zal ons niet vergeten.

de oudste
Denk je dat mammie evenveel van jou hield als van mij ?

de stervende
Ik denk het niet. Ik denk dat ze meer van mij hield dan van jou. En daarom zitten we hier allebei.

de oudste
Hoe zou ze er nu uitzien. Met of zonder haar. Mijn moeder had een vuurtje in haar haren. Mijn moeder was de mooiste. Je ziet ze wel langskomen, de vrouwen. Bij lange na zo mooi niet. Ik hield meer van haar. Ik hou van mijn moeder als van een minnares.

de schrijver
We hebben papa bij haar weggejaagd.

de lust
Was moeder mooi geweest dan had ze zonder moeite een nieuwe man gesmeed.

de oudste
Jaloezie.

de lust
Is het niet bespottelijk je leven te vertreuren om een man. Om eentje maar.

de oudste
Jaloezie.

de lust
Er zijn er zoveel meer. Zoveel onwaarschijnlijk mooie mannen.

de oudste
Trouwheet dat.

de lust
Ik noem het een gebrek.

de stervende
Moeder had een groot gebrek aan levenslust.

de schrijver
Van wie zijn die laarzen ?

de trots
Was dan iemand van plan te gaan lopen ? Van wie zijn die laarzen ?

de lust
Geen idee. Ik heb een veel subtieler maatje.

de trots
Ruim ze op.
(s wil ze opruimen)

de oudste
Neen !

de trots

Ah, zijn ze van u ?

de oudste
Natuurlijk niet. Ik loop het liefst op blote voeten.

de stervende
Zodat iedereen kan zien hoe krom zijn tenen zijn.

de schrijver
Papa was op dat moment zijn laarzen aan het zoeken.

de lust
Op welk moment ?

de stervende
Op het moment.

de oudste
Hij had ze aan.

de schrijver
Hij was ze aan het zoeken.

de stervende
En daarom deed hij niks toen moeder ons de deur uit duwde.

de lust
Daarom deed hij niks.

de lust
We hebben hard gegild. Hij had het moeten horen.

de stervende
Daarom deed hij niks. Hij was zijn laarzen aan het zoeken.

de lust
Heel ver weg.

de stervende
Onze oudste had ze aan. Bravo.

de schrijver
Hij kon ons echt niet redden. Hij moest eerst zijn laarzen zoeken. Laarzen zijn belangrijk.

de stervende
Stel dat ik op zou staan. En stel de deur stond open. En stel dat ik zou lopen en door de deur zou gaan. Zouden jullie volgen ?

de schrijver
Gaan we ? Gaan we eindelijk naar binnen ?

de trots
Je zei toch stel ? Ze zei toch stel ?

de lust
Dat zei ze ja.

de schrijver
Volgen we ?

de trots
We volgen.

de schrijver
Ja, we volgen.

de stervende
Hoor je dat. Ze volgen. En zo hoort het ook.

de oudste
Ik wou dat we elkaar eens kwijtraakten.

de stervende
Lukt niet.

de lust
Nee.

de stervende
Sommige mensen achtervolgen je.

de lust
Tot de dood.

de stervende
En verder.

de lust
Wij zijn als vijf geboren. We gaan als vijf op weg. We moeten niet gaan denken dat we allemaal afzonderlijk iets zijn, want dat zijn we niet. Gezamenlijk.

de oudste
Morgen ga ik ze vermoorden
Dan ben ik weer alleen.
Daar was het om begonnen zie je, dat ik alleen zou zijn.
Ze achtervolgen me, maar ik, ik ben de oudste.

de schrijver
ZE MOETEN WEG.
DE KELDER IS NIET DIEP GE-NOEG.
ZE ACHTERVOLGEN ME.
ZE ZITTEN IN MIJN HOOFD.
de schrijver
Dit loopt dood.
de lust
Dat zie ik ook wel. Maar we moeten verder, want het heeft geen zin om stil te staan. Dat doen we al zo lang. Kom.
de schrijver
Waar zijn we in godsnaam.
de trots
Ergens tussen waar we begonnen zijn en waar we gaan komen.
de stervende
Ik denk dat we op weg zijn naar de ondergang.
de schrijver
Waar gaan we vandaag heen.
de trots
Verder.
de lust
Verder. Altijd maar verder.
de schrijver
Volgens mij gaan we terug.
de trots
Wie zei dat ?
En waarheen dan wel ?
de schrijver
Naar waar we begonnen zijn.
(bulderend gelach van de anderen)

pauze

de schrijver
Wanneer zullen we er zijn ?

de trots
Liefje, waag het niet nog een keer mijn oor met dat soort onzin te bevuilen, anders mep ik je persoonlijk de sloot in.

de lust
Hij is bang.

de schrijver
Wanneer zullen ze ons binnenvragen ?

de trots
Bindt dat kind met zijn tong aan een lantaarnpaal. We staan al tot onze knieën in het stinkend slijk. Laat het niet nog verder komen. Laat het niet.

de stervende
Ach, ze huilt alweer.

de schrijver
JULLIE GAAN OP REIS, DAT ZAL IK ZEGGEN.
PAK JE KOFFER MAAR. ZOEK EEN KOFFER UIT, EN NEEM WAT MEE. HET GEEFT NIET

WAT. HET KAN ME NIKS MEER SCHELEN.

de trots
We zijn er.
de schrijver
Ah, we zijn er.
de lust
Waar ?
de schrijver
We zijn er, zegt ze.
de lust
We stoppen hier toch niet.
de trots
Jawel we stoppen hier.
de trots
Maak haar wakker.
(*tegen de schrijver*)
de lust
Maak haar wakker zegt ze.
We zijn er.
Als je maar niet denkt dat ik hier blijf slapen in dit godvergeten luizennest.

de trots
Nee.
de lust
De tijden zijn veranderd.
de trots
Ja.
de lust
Als je dat maar niet denkt.
de trots
Nee.
de lust
Ik kleed me even om.
de schrijver
Ze is wakker. Ik heb haar wakker gemaakt.
(*tegen t*)
de trots
Goed.
de schrijver
Wilt u even zitten ?
de trots
Nee.

pauze

de oudste
Wel een beetje kaal hé.
Wat denk je van de grond ? Daar haal je nog geen dooie pier uit schat.
Vergeet het.
de schrijver
Wat is dat ?
Een onbekende deur.
de lust
Dat is een onbekende deur. Dat heb je heel goed door. Dan gaan we maar weer verder hé.
de oudste
Ze zegt dat we er zijn.
Dan zijn we er.
Uit.
de lust
Goed, we zijn er.
de schrijver
Goed.

pauze

de lust
Hoe lang blijven we ?
de schrijver

Dat heb je al gevraagd. Vanochtend
de oudste
En straks vraagt ze het weer.
de schrijver
Hoe weet je dat ?
de oudste
Let op, daar komt het.
de lust
Hoe lang blijven we ?
de oudste
Ik ken dat hoekje van haar hoofd bijzonder goed. Zij moet het van haar schoonheid hebben. Dat is wat zij denkt.
de schrijver
Misschien kunnen we hier eerst wat soep eten.
de trots
Je hebt net soep gehad.
de schrijver
Andere soep.

pauze

Mogen we de koffer al uitladen ?
de oudste
Ja hoor.
de trots
We gaan alles lekker laten zitten, we gaan nergens aankomen en we gaan heel erg onze mond dichthouden.

de schrijver
Weet u wie hier woont ?
de trots
Nee.
de schrijver
Zal ik even kloppen ?
de trots
Nee!
We hebben je nog veel te leren kind.

de schrijver
JULLIE GAAN OP REIS, DAT ZAL IK ZEGGEN.
DOE JE MOOISTE KLAREN AAN, PAK JE KOFFER, KIJK NIET OM. IK ZAL ZE ZOENEN, JA, DAT ZAL IK DOEN. IK KAN ZE BEST NOG ZOENEN.
JULLIE GAAN OP REIS.
HOE LANG MAMA WAT MOET JE ZEGGEN.
JE HELE LEVEN, KIND, IK WEET HET NIET.
HOE LANG MAMA DIE DEUR MOET OPEN. DAT EEN GEBAAR ZO GROOT

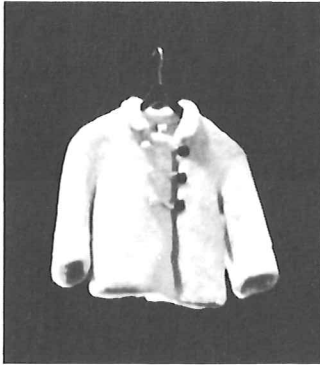
KAN ZIJN EN ZO VERMOE-
END
HOE LANG MAMA.
de oudste
Praat.
de stervende
Wie, ik ?
de oudste
Ja.
de stervende
Ik heb niks te zeggen.
Ik ben stervende.
de oudste
Praat. Over je geheimen.
de stervende
Ik heb geen geheimen meer. Alles wat ik zeg is al bekend. Jullie kennen elk spleetje tussen mijn tanden. Alle plekje waar het altijd jeukt. En dat ik het zo lang niet meer zal maken, maar dat is niet zo erg zolang ik jullie heb. Wat valt er nog te zeggen ?
de oudste
Kijk eens in je koffertje.
de stervende
Waarom ?
de oudste
Misschien zit er iets in.
de stervende
Ach nee, het is niet meer de moeite. Kijken jullie maar als ik er niet meer ben.
de oudste
Weten jullie wat er in die koffer zit ?

de lust
Nee, dat vragen wij
de schrijver
ik
de lust
wij ons ook al tijden af.
En daar krijgen wij
de schrijver
ik
de lust
wij dan weer hoofdpijn van.
Wat heb jij in je koffer ?
de schrijver
Laat eens zien.
de stervende
Ik wist dat het ging komen.
de oudste
Ik zou wel willen weten wat er in je koffer zit. Wat heb je in je koffer. Waarom mag ik het niet zien. Ik zal het niet verraden. Aan de anderen. Natuurlijk niet. Ik was te vertrouwen. Als enige, nietwaar ? Wat heb jij in je koffer ? Is het gevaarlijk ? Iets dat kwaadsprekt over mij. Heb je een verrader in je koffer. Of enkel oude lappen ? Als het oude lappen zijn, kun je het rustig zeggen. Je moet het me vertellen. Iets persoonlijks ? Iets dat kwaadsprekt over mij ?
de trots
Nu is het wel genoeg.
de oudste
We zijn toch allemaal hetzelfde. We hebben geen geheimen. Dat hoort niet als je zo met ons verbonden bent. Geen geheimen alsjeblieft.

de stervende
Laat dat.
de oudste
Ze hebben ons afzonderlijk bagage meegegeven. Dat was een valstrik. Muijerij. Bagage zaait paniek zolang het ongeopend blijft. (*pakt de koffer en wil hem open maken*)
de stervende
Zet onmiddellijk neer.
de oudste
Ik ken je hele ziel, maar niet je koffer, dat is onverdraaglijk. Wat zit erin ?
de schrijver
Wat zit er in de jouwe ?
de oudste
Waarom zou ik vertellen wat er in de mijne zit als ik mijn ogen van de jouwe af moet houden ? Ik heb niets te verbergen, maar ik vind dat er gerechtigheid moet zijn.
de stervende
Ja, wat zit er in de jouwe ?
de oudste
Ga liggen, je stoort me.
de stervende
Maak open.
de oudste
Nooit.
de trots
Maak open.
de oudste
Het liefst had ik dat jullie allemaal één voor één de dood in gingen.
de trots
Maak open !
(*o maakt de koffer open*)

pauze

de trots
Hoe ben je aan dat beest gekomen ?
Zeg op.
Heb je hem verduisterd.
In de ellende achterover gedrukt ?
de oudste
Hij was van ons.
de lust
Hij was dood maar vergeten.
de trots
Vergeten vooral.
de schrijver
Is hij dood ?
de lust
Hoe lang geleden...
de stervende
Is onze hond al teruggekomen van de wandeling ?
de lust
Niet weer gaan huilen.
de schrijver
Wij hebben ook een hond gehad.
de oudste
Ze had hem geslacht.
de lust
Niet huilen alsjeblieft.
de stervende
Het is een andere. De onze is gaan wandelen.
de oudste
Ze wilde hem gaan scheren en dan met de vuilnis mee.

de lust

Ik denk dat je je vergist. Onze hond ging wandelen.

de schrijver

Een blokje om.

de stervende

Een heel lang blokje.

de schrijver

We moeten iets gedaan hebben

de lust

Iets heel erg fouts.

de trots

Maar we zeggen niet wat

Want we weten niet wat

de schrijver

Maar het zal wel iets geweest zijn.

de lust

Iets heel erg fouts.

de trots

Laten we bij het begin beginnen.

Lees.

de schrijver

HET WOORD IS NU AAN MIJ. HIER MAG IK HARDOP GILLEN.

DAGBOEKEN VERKLAPPEN NIETS.

DAT IS HET PRETTIGE.

STIL.

WAAR ZAL IK BEGINNEN NA DIT ONVERGETELIJKE NUMMER DAT BEVALLING HEET. ZE ZIJN VANNACHT GEBOREN. ALLE VIJF. MIJN GOD, HET ZIJN ER VIJF.

MAG IK HET HARDOP ZEGGEN.

WAT HET IS MET ZOVEEL VOCHT.

MET ZOVEEL BENEN WIJD.

WAT HET IS ALS BIJ DE EERSTE ALLES AL OP BARSTEN STAAT

MAG IK ZEGGEN WAT HET IS ALS HET NIET STOPT ?

ALS ER NA DE DERDE NOG EEN VIERDE KOMT.

EN NOG EEN VIJFDE.

EN ALS HIJ DAN MET EEN DREUN DE DEUR DICHT

SMIJT JE MAN.

DAT HET NATRILT IN JE.

NOOIT MEER.

de trots

Er valt verder niets op ons aan te merken.

We reizen wat.

de oudste

We staan

We reizen wat.

de oudste

We stonden weet je nog.

de lust

En verder niets.

de trots

Niks op aan te merken.

de oudste

Ga maar door.

de schrijver

IK GEEF ZE GEEN NAMEN. ALS JE EEN VIJFLING NAMEN GEEFT, GEBEUREN ER ONGELUKKEN, ZEGT HIJ.

pauze

de oudste

Door.

de schrijver

Mag ik hier wel staan eigenlijk. Met mijn te grote voeten ?

de oudste

Dat is toch je plekje ?

de stervende

Lees door, zei hij.

de schrijver

Straks maak ik wat kapot.

de trots

Ik denk dat we beter kunnen stoppen.

de schrijver

Straks maak ik iets kapot waar jullie heel erg veel van houden.

de oudste

Door.

de schrijver

EN WAT ZAL HIJ GAAN ZEGGEN VAN MIJN BUIK.

DIE BUIK. WAARIN JULLIE JE IN HET GENIEP GENESTELD HADDEN. WAARIN JULLIE

GETRAPT EN GEVLOEKT HEBBEN EN JE MISDRAGEN OP ALLERLEI MANIEREN.

TOT HIJ OP MIJN KNEEEN HING. MIJN BUIK. MIJN MOOIE BUIK.

EN WAT ZAL HIJ GAAN ZEGGEN. MIJN MAN. HIJ HOUDT VAN ME. JAZEKER.

MAAR ZAL HIJ MIJ MIJN BUIK VERGEVEN.

IK HOOP HET. IK HOOP HET VOOR JULLIE MIJN SCHATJES.

de lust

Ik heb om haar gelachen

de stervende

Heb je om haar gelachen ?

de oudste

Nee toch.

de lust

Ik heb om haar gelachen omdat haar buik zo bobbelt als ze gaat zitten.

de stervende

Je hebt haar uitgelachen.

de trots

Nee toch.

de stervende

Of wel.

de trots

Ze doet zo wel open.

de schrijver

Ik had haar een zoen moeten geven.

Vlak voordat ze ons de deur uitduwde had het gekund.

de oudste

Het had gekund.

de stervende

Maar je deed het niet.

de schrijver

Het ging niet.

de stervende

Het ging wel, maar je wilde niet.

pauze

de schrijver

Mijn moeder is lief. Toch ?

Weet ze dat ik het koud heb ?

de lust

We kunnen kloppen.

de trots

Ik zou nog even wachten.

de lust

We kunnen zachtjes kloppen.

de oudste

En als ze komt, wat dan ?

de schrijver

Het is mijn schuld.

de trots

Ze kan me meesleuren naar de groene kamer. Waar de luiken nooit verdwijnen.

de stervende

Naar de kelder.

de oudste

Nee, laat nog maar even.

de schrijver

Ik heb het nog niet koud.

de lust

We hebben gelukkig onze schoenen aan. Nog net tijd voor gehad. En voor de koffers.

de oudste

Beginnen de mensen al te kijken ? Naar hoe alleen ik hier sta ?

de lust

In onze schoenen.

de stervende

Ze kijken niet, want er is niemand.

de trots

Niemand op straat ? Ik moet ze roepen.

de oudste

We moeten ze niet roepen.

Ze zullen gaan vragen.

de lust

Ze zullen op de deur kloppen.

de oudste

En dan doet ze open.

de stervende

Als ze open doet.

de trots

We moeten iets gedaan hebben. Iets heel erg fouts.

de oudste

Ik kan op het stoepje gaan zitten.

Weet je wel, zo met je benen recht vooruit.

de schrijver

Want dat kunnen we lang volhouden.

de stervende

Ik niet zo.

de oudste

Geen muur nodig.

de schrijver

Niks nodig. Niks nodig.

pauze

de oudste

Hoeveel stenen van het hekje naar de deur ?

allen

Vijf.

de oudste

En hoeveel terug ?

allen

Ook vijf.

de trots

Mooie stenen. Als ze nat zijn lijken ze op ijs.

de lust

Een twee drie vier vijf zes zeven, wie wil mij een kusje geven.

de oudste

Het wordt al donker.

de lust

Het wordt weer nacht. De zoveelste.

de trots

Daar kunnen we wel tegen.

de schrijver

Overdag is het minder eng.

de oudste

's Nachts gilt het ongedierte. Zo hard dat je zelfs gaat verlangen naar die rustige leegte die de volgende dag weer je grootste vijand is.

de schrijver

Kunnen we hier slapen ?

de oudste

Eén nachtje misschien.

de lust

Maar niet langer.

Absoluut niet langer.

de trots

Dat hoeft ook niet.

Want morgen mogen we weer binnen.

de schrijver

Dat heeft mama beloofd.

de stervende

En wat mama belooft, dat doet ze ook.

de schrijver

Gaan de lichten nooit aan in dit huis.

de stervende

Nee nooit.

de trots

Jawel. Soms.

de schrijver

Vreemd hé.

de trots

Ze zijn wel thuis. Ze gaan vroeg slapen.

de schrijver

Dat deed ze altijd al. Vroeg slapen.

de oudste

Nergens bang voor te zijn.

de lust

Ze zijn gewoon thuis.

de trots
Ze gaan alleen vroeg slapen.

pauze

de stervende
Lees.

de schrijver
ALS ALLES STIL IS.
EN WE LIGGEN SAMEN.
HAND IN HAND.
EN HET IS GOED.
EN ALLES STIL. ALLEEN HET
SCHUREN OP ZIJN KUSSEN EN
HET MIJNE.
ALS ALLES STIL IS EN GOED.
ALS DAN GEKRIJS KOMT VAN
BENEDEN. VAN JULLIE. VAN
VIJF KWIJLENDE JONGE ME-
RELS IN HUN NESTJE.
OM ETEN. OM ZOIETS ALS
ETEN.

de stervende
Is er warme chocolademelk ?

de schrijver
Ja natuurlijk.

de lust
Voor jou altijd.

de schrijver
Ze is ziek.

de stervende
Ik ben hoofdzakelijk moe.

Ik heb hier pijn en hier en hier. Ik zie bovendien vlekken.

de lust
Als je twintig was, zou ik zeggen, ga een vriendje zoeken.

Kan iemand mij even helpen ?
(*ze probeert een jurk aan te trekken*)
de stervende

Is het weer zo ver ?
(*s helpt*)

de lust

Past.
Hoe is hij ?
(*vraagt ze aan de oudste*)

de trots
Zij moet niet zo te koop lopen met al haar idealen. Ik vind het vulgair.

de lust
Hoe ben ik nu ?
de stervende
Niet de goden verzoeken, liefje, hij staat prachtig.

de lust
Nou ?
de oudste
Je ziet eruit als een dood schaap in een emmer drek.

de stervende
Kom maar weer.

de lust
Brand in de hel.

pauze

de lust
Ik heb al sinds mijn dertiende de bomen zien verdroren. Merkwaardig hé, ik zag ze nooit in bloei.

de schrijver
En zag je dan nog iets voor je dertiende ?

de lust
Ach nee, ik heb wel kuikentjes gezien. Nog voor mijn dertiende. Wonderlijk nietwaar.

de schrijver
Was dat nog voor we buiten waren. Dat van die bomen ?

de lust
Nee, dat was daarna. Ik heb een scherp geheugen.

pauze

de schrijver
Lief zusje, mag ik onder je rokken kijken ?

de lust
Wat ?

de schrijver
Eventjes maar. Zodat ik het verder kan vertellen aan mijn vriendjes.

de lust
Je hebt geen vriendjes, en zeur verder niet. Je hebt je vergist.

de schrijver
Is er dan niets onder je rokken ?

de lust
Nee.

de schrijver
Waarom mag ik dan niet eventjes naar al dat niets kijken ? Lief zusje, ik denk dat je je schaamt.

de lust
Ik schaam mij nergens voor.

de schrijver
Ook niet voor al dat niets onder je..

de lust

Ook niet daarvoor, en hou er nou verder over op.

de schrijver

Lief zusje

de lust

En ik ben je lieve zusje niet.

pauze

de schrijver
Ik wil haar wel beminnen.

de oudste
Hoe dacht je dat te doen. Je bent nog niet volgroeid. En bovendien te bang. Bangerikken kunnen niet beminnen. Dat weet iedereen gek.

de schrijver
IK DENK DAT HET BETER IS
ALS ZE VOORTAAN IN DE
KELDER GAAN WONEN.
IK HEB DE BEDJES AL KLAAR-
GEZET.

de oudste
Ik heb het gevoel dat we bespied worden.

Zit alles dicht ? De luiken.

de schrijver

Dicht.

de oudste
Kleintjes tellen niet.

de lust
Hij is de enige die luistert. Schat-
teboud.

de oudste
Zit het dicht ?
Zit het dicht ?
Zit het zeker dicht ?

de schrijver
Het zit ontzettend dicht.

de oudste
Overal ?
Nergens nog een gaatje ?

de schrijver
Ziet iemand nog een gaatje ?

de stervende
Nee.

de trots
Nee.

de lust
Nee.

de stervende
Nee hoor niet gezien.

de trots
Niemand kan ons zien.

de oudste
Ze is tegen me. Iedereen is tegen me.

We zijn met vijf. Dat is teveel.

de schrijver
Hoeveel teveel ?

de oudste
Ik denk dat alles anders wordt als we van plaats verwisselen.

de stervende
Ik sta niet op.

de trots
Ik ga niet zitten.

de oudste
Ik ga vooraan staan en ik zweer dat ik vanavond bij de warme kachel zit.

de trots

Ik sta hier broer, dit is mijn plek. En niemand zal me ertoe kunnen brengen één stap te verzetten.

de schrijver

Behalve mama.

de lust

Ssssst, zij praat.

de trots

Laat maar, ik ben uitgesproken.

de oudste
Jullie zijn te duidelijk aanwezig. Kunnen jullie niet om het hoekje gaan zitten ?

de trots
Wat zegt hij ?

de stervende

En jij dan ?

de oudste

Ik blijf hier.

de trots

Nee.

de lust

Wat ?

de trots

We kunnen hier niet weg, al zouden we het willen. De muren zijn te hoog. Het plafond te nadrukkelijk aanwezig.

de stervende

En alles wat je van beneden overhoudt zijn natte voeten.

de schrijver
ZE MOETEN WEG
DE KELDER IS NIET DIEP GE-
NOEG.
HOE DOE JE DAT ?
MOET IK ZE VERMOORDEN ?

BEN IK EEN MOEDER DIE
HAAR KINDEREN VER-
MOORDT ?
NEE NATUURLIJK NIET.
IK BEN GEEN SLECHTE MOE-
DER.

IK BEN EEN MOEDER DIE
HAAR MAN BEMINT.
DAT GAAT NIET SAMEN.

de lust

Ik ga.

de stervende

We gaan !

de lust

Ik ga.

de oudste

Gezegend zij die daden stellen.

de lust

Je kunt niet altijd blijven wachten, eens zijn de jaren op.

de oudste

Ja.

de lust

Kijk, we kunnen natuurlijk wel hier blijven, maar je weet niet wat je mist hé.

de oudste

Nee.

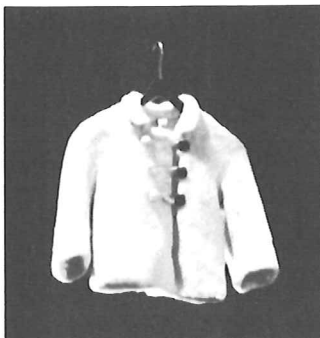
de lust

Toen ik van huis wegging...

de stervende

Schatje, je bent van huis gestuurd.

de lust

de schrijver
Maar dat is ze niet.

de stervende
Nee, allang niet meer.
Ik wou dat iemand mij eens over-
hoop schoot.

Heb jij soms een geweer ?
(*tegen de oudste*)

de oudste
Ik zou wel willen weten wat er in je koffer zit.

Wat heb je in je koffer ? Is het iets gevaarlijks, iets dat kwaadspreekt over mij. Heb je een verrader in je koffer ? Of enkel oude lappen. Als het oude lappen zijn kun je het rustig zeggen.

de lust

Het was de eerste keer dat die deur zo groot en prettig voor me lag. Zo binnen handbereik. Het kon niet snel genoeg
Die eindeloze stappen naar de buitencant.
Het was wat ik gewild had.
Ik had het al gewild. Al lang.
de oudste
Natuurlijk.

pauze

de lust
Ik dacht....ik wil een man.
de stervende
Ik kreeg al een vermoeden.
de lust
Ik wil een man met echte veren.
de stervende
Ze is weer loops papa.
de schrijver
Is dat waarom je sinds je dertiende de bomen ziet verdorren ?
de lust
Een man, misschien wel twee.
de stervende
Misschien wel achttienhonderd.
de trots
Zijn zij van minder waarde. Zijn zij minder waard ?
de oudste
Kijk, kijk.
de lust
Ik wil er liever niets meer mee te maken hebben.
de schrijver
Maar je hebt dertig jaar staan wachten.
de lust
Jammer hé.
de oudste
Heeft ze alles meegenomen ? Ze moet zorgen dat ze alles bij zich heeft. Anders krijgt ze er later spijt van. Afgesloten wegen, daar heb ik het over. Ik had een hond. Heb ik ook meegenomen. Laat niets achter. Ze krijgt er later spijt van.
de lust
Ik ga.
de oudste
Ja.
de lust
En roep me niet terug.
de oudste
Maak je geen zorgen.pauze
de oudste
We waren met teveel. Er is er eentje minder nu. Zou het helpen ?
de stervende
We worden aan stukken gesneden.
de oudste
Ik had wel willen weten wat er in haar koffer zat.

de schrijver
ZE MOETEN WEG. MORGEN
GA IK HET DOEN.
de stervende
Volgende stukje.
de schrijver
Maar straks maak ik wat kapot.

de stervende
Wat valt hier kapot te maken. Lees.

de schrijver
IK HEB HET GEDAAN. ZE ZIT-
TEN BUITEN.
de stervende
Nog een keer.

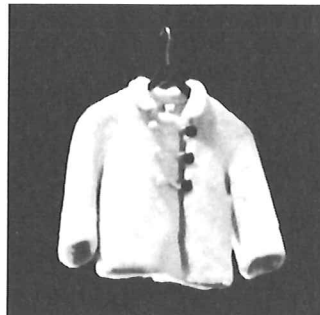
de schrijver
IK HEB HET GEDAAN. ZE ZIT-
TEN BUITEN.
de trots
Stop !
de stervende
Verder.

de schrijver
HET VIEL NIET MEE. HET WAS
GEMAKKELIJK GEWEEST ALS
EENTJE NIET ZO HARTVER-
SCHEUREND HAD GEHULD.
de trots
Stop ! Toch wel lekker. Frisse lucht.
de stervende
Ik vind het walgelijk. Dat je kunt ademen.
de trots
Bovendien ruik je die hond dan niet zo.
de stervende
Heb je de ratten gehoord vannacht ?
Ze zijn in me gekropen. Zomaar naar binnen, toen ik het niet merkte.
de trots
Ze doen geen kwaad. Hij begint te stinken hé.
de stervende
Dat ben ik. Daarom zijn de ratten aan mij begonnen. Ik moet wel erg gestonken hebben.
de schrijver
Denk je dat dat het was ?
de stervende
Ik ben stervende. Al het stervende stinkt.
de schrijver
Is zij al in staat van ontbinding ?
de trots
Ik dacht het toch niet.
de stervende
Ik denk dat het is wat ik ben : ratte-
voer.
Waarom sta je nou te giechelen ?
Als een meisje met twee zwarte strik-
jes in. Wat valt er te lachen ?

pauze

Heb je al antwoord gehad ?
de schrijver
Waarop ?
de stervende
Op je brief. Brieven eigenlijk.
Nou ?
de schrijver
Wat ?
de stervende
Heb je antwoord gehad.
de schrijver
Eh ja.
de oudste
En ?

de schrijver
Leuk.
de stervende
Leuk ?
de schrijver
Ja.
de stervende
O. heb je erom gelachen ?
de schrijver
Ja enorm.
de stervende
Waarom ?
de schrijver
Nou. om alles. En hou er nou maar over op. Ja ?
de stervende
Waar heb je het gelaten.
de schrijver
Het antwoord ?
de stervende
Ja.
de schrijver
Weet ik niet. In mijn andere jas denk ik, of in mijn la.
de oudste
Of in je koffer. Wat heb jij in je koffer. Iets dat kwaadspr...
de stervende
Je hebt hem dus bewaard. Goed zo. Wanneer lees je het voor.
de schrijver
Wat ?
de stervende
De brief.

de schrijver
Als ik tijd heb een keer.
de trots
Laat hem met rust en ga in godsnaam aan je werk.
de stervende
Ik dacht wel dat hij geen antwoord gehad had.
de schrijver
Ik heb het wel gehad.
de stervende
Nietes, je liegt.
de schrijver
Ik heb het wel gehad.
de stervende
Wat stond erin ?
de schrijver
Dat kan ik niet zeggen.
de stervende
Probeer het. Wat stond erin ?
de schrijver
Ik kan het niet.

pauze

de stervende
Ik wacht nog op een antwoord.
de oudste
Ssst, hij huilt.
de stervende
Kom eens kleintje. Kom eens hier. Laat je handen eens zien. Mooie handen.
Wat zal ze denken als ze leest. Al je dromen. Over hoe het zal worden. Als je groot zal zijn. Je bent heel goed opgevoed liefje. Het beste van allemaal.
de schrijver
.....
de stervende
Ik heb altijd een oogje op je gehouden. Een extra oogje.
Zal ik jou eens wat vertellen ?
de schrijver
.....
de stervende
Jij bent alles voor me. Alles. Een kind met een goed hart. Een made-
liefje in een pruimenboomgaard. Dat ben je. En zal ik jou eens wat vertellen. Jij bent de liefste. Dat is altijd zo geweest en dat zal altijd zo blijven. en ook de slimste. Je zegt wel niet veel, maar de mensen van de minste woorden zijn de mensen van de meeste gedachten zeg ik altijd maar. Er komt een goede tijd als je zo doorgaat. Je bent ook nog wel wat klein om zomaar op straat te zetten. Ze doen maar tegenwoordig. Geef me je hand eens aan. Warm. Nog warm. Ik wist niet dat ik het eeuwige leven had. Ik moet je een geheim vertellen. Een groot geheim. Ik wil er eigenlijk een eind aan maken.
de schrijver
Waarom ?
de stervende
Aan mezelf. Dat gevoel heb ik al een tijdje. Maar je zegt het niet zo makkelijk Je lacht me uit.
de schrijver
Nee hoor.
de stervende
Jawel, je lacht me uit.
de schrijver
Hoe wil je het gaan doen.
de stervende
Mezelf beknippen.
de schrijver
Kan dat ?
de trots
Ik vind niet dat u het recht heeft om de hele dag te zitten.
de stervende
Ik ben ziek.
de trots
Zo met uw benen over elkaar. Net of er niet iets kan gebeuren. Op een onverwacht moment.
de stervende
Ik zal sneller zijn dan jij. Met je vergruizelende botten. Ach, ze huilt alweer.
de trots
Ik hou me staande, lijk.
de stervende

We zullen zien. Maar er zal niets onverwachts gebeuren en als er iets onverwachts gebeurt, doen we alsof we het hadden zien aankomen. Ons leven is een passieloos gedicht. Gelukkig ben ik stervende.

de trots

Wie was dat ?

de stervende

Niet kijken !

de trots

Wie was dat ?

de oudste

Het eeuwige eind is in zicht.

de schrijver

Was ze dat ?

de stervende

Ik heb haar alleen van achteren gezien. Alleen van achteren !

de trots

We moeten beter opletten.

de oudste

Vraag het de dooie.

pauze

de stervende

Ze had een erg dikke kont.

pauze

de oudste

Onze moeder had geen dikke kont.

Onze moeder was een godin.

de stervende

Met haar op haar tanden.

Lees.

de schrijver

ZITTEN ZE ER NOG ?

HOE LANG GAAT DIT DUREN

ZE ZULLEN TOCH WEL MOE

WORDEN.

HEBBEN JULLIE WELEENS

BEDACHT HOE DE REST VAN

DEZE WERELD ERUIT ZOU

ZIEN ?

OM DE HOEK.

GA EENS OM DE HOEK KIJKEN.

de lust

Ik kom alleen wat halen. Ik ben zo

weer weg.

de stervende

Ijделе hoop. Er zijn allerlei mensen

aan de deur geweest. Ik heb ze weg-

gestuurd. Vissers, verplegers, pilo-

ten, verkrachters. Die zijn een tijdje

gebleven die verkrachters en daarna

heb ik ze weggestuurd.

de lust

Ik heb een hoop gezien buiten.

de stervende

En je hebt haar gemist.

de lust

Wie ?

de stervende

Moeder, liefje, je hebt moeder gemist.

de lust

Heeft ze zich laten bekijken ?

de stervende

Helemaal.

de oudste

Met de deur open.

de stervende

Wel veel tocht.

de lust

Hoe zag ze eruit ?

de oudste

Ze heeft heel mooi haar.

de lust

Nog steeds. Lijkt ze op mij ?

de stervende

Als twee druppels water.

Ze vroeg nog naar je. Waar is de

derde vroeg ze.

de oudste

Boodschappen doen, hebben we ge-

zegd.

de lust

Zijn jullie niet binnen ?

de oudste

Nee. We hebben op jou gewacht.

de trots

Heel lang.

de stervende

Heel erg lang. We konden toch niet

zonder jou naar binnen. Maar moe-

der werd een beetje ongeduldig zie

je. Ze heeft ook last van kortademig-

heid.

de trots

Dus nou is de deur weer dicht.

de oudste

Omdat jij niet kwam.

de trots

Nee, je kwam maar niet.

de lust

Ik kleed me even om.

de schrijver

Mag ik nog wel wat vragen. Wat

doen we als ze buiten zinnen raakt,

want dat zal wel gebeuren.

de oudste

We houden haar eronder. Tenslotte

zijn wij mannen.

de stervende

En flinke, flinke ook.

pauze

de lust

Ben je niet blij ?

de oudste

Waarom ?

de lust

Dat ik terug ben. Ik had oranje bloe-

men voor je meegenomen. Weet je

nog. Speciaal voor jou. Om in je haar

te doen. Waar heb je ze eigenlijk

gelaten. Ze waren duur weet je. En

moeilijk te krijgen in deze tijd van

het jaar.

pauze

Ik heb een huwelijksaanzoek gehad.

Een tijdje terug. Ik heb nee gezegd.

pauze

Waarom zegt niemand iets.

de oudste

Hoeveel heb je er te pakken gehad ?

de lust

Honderdtwintig

de oudste

Goeie ?

de lust

Moi, er zijn altijd betere.

de stervende

Maar die krijg jij toch niet.

de oudste

Nee, die krijg jij toch niet.

de lust

Het wordt weer tijd, dat ik eens iets

laat zien. Waar zal ik beginnen.

Bij mijn borsten ?

de stervende

Laat maar liefje. We hebben je alle-

maal gezien. Het valt niet mee hé.

De tijd.

pauze

de schrijver

Je bent niet meer als vroeger. Niet

zo hetzelfde.

de lust

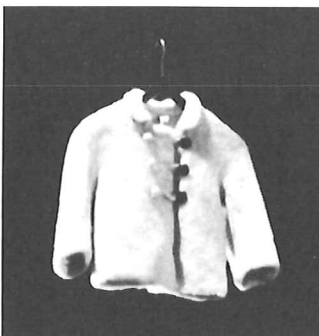
Maar je herkende me wel.

de schrijver

Ja.

de lust

Dus ik ben nog wel een beetje het-

zelfde. Ik heb lang gelopen weet je,

om weer hier te komen.

de schrijver

Het zou niet aardig zijn als je meteen

weer ging.

de lust

Ik ga niet meteen weer.

de schrijver

Dat zou niet aardig zijn. Want mis-

schien gaat er iets veranderen. Jij of

ik. Je weet nooit.

de schrijver

Lief zusje, mag ik nu onder je rokken

kijken. Eventjes. Heel eventjes.

de lust

Droom jij nog weleens wat ?

Soms droom ik als ik heel ver weg

ben, dat ik op een bankje zit met een

zwartfluwelen beestje op mijn

schoot. Dat mag ik aaien. Ik mag het

aaien zolang ik dat wil. Niemand

straft daarvoor. Niemand kijkt ook

maar even op. Rustig. Ik kan het

beestje ook de nek omdraaien. Als ik

dat zou willen. Maar ik wil het niet.

Ik wil het beestje aaien. Je bent een

mooie jongen, mijn kleine broertje.

Zo mag ik je wel noemen hé. Mijn kleine broertje. Durf je dichterbij ? Kom dichterbij. Ze zien ons niet. Alleen eventjes praten. Met elkaar. Tot de zon weer warmer wordt. Dat is nog maar heel even. Rimpels, voel je dat ? Grote dikke rimpels. Krijg jij ook als je wat ouder bent. Heb jij weleens een meisjeshand gevoeld ? Een meisjeshand die veel verloren heeft ? Kom dichterbij, ze zien ons niet.

Hoe zou een pak je staan ? Ik heb ergens in mijn koffer nog een rok-kostuum. Een paarse. Prachtig. Met pailletten afgezet. Dat zal ik je geven als je groter bent. Je moet kijken naar me. En nog één ding voor me doen. Een heel klein dingetje. Kus me. Mooie jongen. Zeg me dat ik mooi ben. Kus me.

Alsjeblieft.

de stervende

Lees.

We moeten verder.

de schrijver

IK KIJK NAAR JULLIE.

IK ZIE JULLIE ZITTEN.

JULLIE ZIEN MIJ NIET.

IK ZIE DAT JULLIE OUDER

WORDEN.

NUTTELOOS.

DRAAI JE OM.

GA WEG.

LAAT ME MET RUST.

G....

de trots

Je hebt het gedaan hé.

de schrijver

Wat ?

de trots

Je hebt het gedaan. Ik zie het.

de schrijver

Ja.

pauze

Wat heb ik gedaan ?

de trots

Kijk eens naar je ogen.

de schrijver

Ja ?

de trots

De een is groter dan de andere.

Vooruit, biecht op. Wat heb je ge-

daan ?

de schrijver

Ik weet het niet meer. Echt niet.

de trots

Echt niet ! Denk eens heel goed na.

Waar heb je in gekeken.

de schrijver

In de verte.

de trots

Ja, en waardoor ?

de schrijver

Echt, ik....

de trots

De brievenbus kleintje. De brieven-

bus. En mocht dat ?

de schrijver

Nee.

de trots
Was dat niet verboden ?
de schrijver

Ja.
de trots
Had je niet gezworen nooit meer door de brievenbus te kijken omdat je wist wat er van zou komen.
Je had dingen kunnen zien die je niet mocht zien. Daar zou je later spijt van krijgen.

de schrijver
Wat zou er ook weer van komen ?
de trots
Dat weet je best mallerd. Je zou blind worden.

pauze

Dat wist je toch. Dat was je toch niet vergeten.
de schrijver

Nee.

pauze.

de schrijver
Hoe lang duurt het nog ?
de trots
Wat ?

de schrijver
Voordat ik blind word ?
de trots
Dat weet ik niet. Dat kan lang duren, het kan kort duren. Het hangt van nogal wat dingen af. Zie je die maan daar ?

de schrijver

Waar ?

de trots

Daar.

de schrijver

Nee.

de trots

Zie je wel. Het begint al.

de schrijver

Kan ik nog iets doen om het goed te maken ?

de trots

Waarom kom je altijd met alles te laat, lieverd. Geeft niet. Waarom zak je in elkaar ?

de schrijver

Deed ik dat ?

de trots

Ja dat deed je. Wat moet ze wel niet van je denken als ze open doet en je

zo ziet. Waar is je trots. Waar is je trots gebleven.

de oudste

Ik zou wel willen weten wat er in je koffer zit. Wat heb je in je koffer ?
Waarom mag ik het niet zien ? Is het iets gevaarlijks. Iets dat kwaadspreekt over mij. Heb je een verrader in je koffer. We zijn toch allemaal hetzelfde. We hebben geen geheimen. Doe open.

Doe open, zei ik.

de trots

Laat dat.

de stervende

Kun jij je nog herinneren dat papa's koffer openging ? Daar hadden we jaren op gewacht. Het was niets. Er zat niets in. Uiteindelijk. Papa was eigenlijk net als die koffer. Je vroeg je altijd af wat er in zat en toen hij openging bleek hij leeg te zijn.
(o maakt de koffer open)

de oudste

Niets ?

de schrijver

Ze kon niet kiezen, denk ik.

de stervende

Ach, ze huilt alweer.

de oudste

We maken alle koffers open.

de lust

Alle ?

de oudste

We maken alle koffers open.

Ik maak de

Ik maak de

Ik Ik

Ik maak de eerste open.

de lust

Afblijven.

de oudste

Wat zit erin.

de schrijver

Dat weet ze niet.

de lust

Ik weet uitstekend wat er in mijn koffer zit. Afblijven.

de oudste

De volgende.

de stervende

Raak hem niet aan !

de schrijver

Mag ik vertellen wat ik in mijn koffer heb.

pauze

de stervende

Nee. Lees. We moeten verder.

de schrijver

Ik kan niet. Ik ben blind.

de stervende

Lees !

de schrijver

ZE ZITTEN ER NOG STEEDS.
ZE GAAN NIET WEG. IK HOOR
ZE 'S AVONDS ZINGEN.
WIE IN DE SCHEMER EEN
VIJFLING HOORT ZINGEN,
HAALT DE OCHTEND NIET
MEER.

ZO VOELT HET.

ZO VOELT HET.

MAAR IK LAAT ZE NIET BIN-

NEN.

IK LAAT ZE NIET...

de trots

Stop !

de stervende

Ah, ze huilt alweer.

Heeft ze nooit verteld dat je niet welkom was ?

Jawel, dat heeft ze wel. Honderd maal.

Honderd maal per dag.

Als ze je waste met afgrijzen.

Als ze je naar bed toe voerde.

Zeg maar proppen. Het ging niet snel genoeg.

Nooit snel genoeg.

Als ze je naar bed toe bracht.

En hoopte dat je nooit meer wakker zou worden.

de trots

Was dat zo ?

de stervende

Ja. De bedden stonden ver uit elkaar. Zij boven. Bij papa. Helemaal boven.

Wij in de kelder. Vochtig.

Zodat ze je niet zou horen.

Als je huilde.

de trots

Ze heeft een glaasje warme melk gebracht toen ik ging gillen. Omdat ik droomde dat mijn ogen doorgeprikt werden.

Weet je dat nog ?

Dat mogen we niet vergeten.

Ze heeft me warme melk gebracht.

En ze heeft geaaid.

de lust

Dat kon ze dus.

de trots

Dat kon ze.

Net zolang tot ik weer rustig was.

de lust

En je ogen weer dicht durfde te doen zonder bang te zijn dat je nooit meer zou zien.

de trots

Ze had gelijk.

de schrijver

Ze had beloofd dat je de volgende dag weer zou zien.

de lust

Dat je ogen niet als bloederige balletjes naast je bed zouden liggen.

de trots

Wie zou zoiets doen, zei ze.

de schrijver

Wie zou zoiets verschrikkelijks doen.

de trots

Ze had gelijk, dat mag je niet vergeten.

de schrijver

Toen had ze gelijk

de lust

En ze kon aaien.

de trots

Dat mogen we niet vergeten.

pauze.

de schrijver

ZE ZITTEN ER NOG STEEDS.

ZE GAAN NIET WEG.

IK OOK NIET.

ZE ZULLEN ME NIET DWINGEN.

NIEMAND DWINGT ME.

IK WEET NIET HOE HET KOMT.

IK DENK DAT HET MIJN LOT IS.

MAAR LAAT IK EEN DING ZEGGEN.

WE ZULLEN ZIEN WIE HIER DE LANGSTE ADEM HEEFT.

IK OF HET LOT.

de trots

Ik draai me niet om.

Als ze open doet, moet ze zien dat ik huil

Of dat ik juist niet huil

de stervende

Als ze open doet.

de trots

Ze doet wel open.

de stervende

Ach, zij huilt haar hele leven om verkeerd verdriet.

de oudste

Ik vind het nu genoeg.

Ik breek hem open.

de trots

Hou hem tegen.

de lust

Doe het zelf.

de stervende

Ik heb geen kracht meer.

Ik ben stervende.

de schrijver

Ik hou hem niet meer tegen.

de stervende

Ga in godsnaam door die deur. Dan zullen we het weten. (Of ze kniezend met een knuppel op een krukje zit te wachten tot ze een van ons de hersens in kan slaan.)

de oudste

Ik breek hem open.

de trots

Hou hem tegen.

de stervende

Doe dan.

Ouwe bokser.

de schrijver

Hij doet het echt.

de lust

Het maakt niet uit. Het is een goede deur.

Ik wil niet dat ze me zo ziet.

de schrijver

We hebben lang gewacht, daar kan ze trots op zijn.

de trots

Ik denk niet dat ik het nog lang zal maken.

de lust

Wat heeft die opeens ?

de schrijver

Ga even zitten.

de lust

Ik denk niet dat ze dat wil, ze wil nooit zitten.

de trots

Dank je.
(t gaat zitten.)
de lust
 Die is
de schrijver
 Niet goed.
de trots
 Ik geloof niet dat ik dit nog overleef.
de stervende
 Schatje, je hoeft niks te overleven.
de trots
 Het doet hier pijn.
de stervende
 Waar ?
 Dat kan niet schat, dat is psychisch
de trots
 Steken.
de schrijver
 Ga even liggen.
de lust
 Ik denk niet dat ze dat wil, ze wil
 nooit liggen.
de trots
 Dank je.
(t gaat liggen.)
de trots
 Ik wil graag dat je op precies dezelf-
 de plek gaat staan. Alsof je nooit
 bent weggeweest.
 Je plekje is nog warm. Alsof je nooit
 bent weggeweest.

de oudste
 Was het hier, mijn plekje ?
 Was het ergens anders.
de trots
 Ergens anders, denk ik.
 Voel, het is nog warm.
de trots
 Net als vroeger.
 Het doet de tussentijd teniet. Hij
 kon er niets aan doen.
 Zijn geduld was op.
de oudste
 Ik kon er wel wat aan doen.
de trots
 Je kon er niets aan doen.
 Helemaal niets.
 Je geduld was even op.
de trots
 Ja ?
de oudste
 Ja.
de schrijver
 Moet ik verder lezen ?

pauze

HET IS GENOEG GEWEEST.
 ZE ZULLEN NIET VERTREK-
 KEN.
 VANOCHTEND WERD IK
 WAKKER EN TOEN DRONG
 HET TOT ME DOOR.
 ZE ZULLEN NIET VERTREK-
 KEN.
 DE IMBECIELEN
 IK BEGRIJP ZE WEL
 IK HEB GEZEGD.
 TEGEN HEM. MIJN MAN.
 VANOCHTEND.
 HEB IK HET GEZEGD.
 WE GAAN, ZEI IK. ZO SIMPEL.
 HET IS GENOEG GEWEEST.
 IK KAN NIET MEER.
 WE GAAN HIER WEG. WE
 ZULLEN DOOR DE ACHTER-
 DEUR VERTREKKEN.
 ZE ZULLEN HET NIET MER-
 KEN.
 OF WEL.
 HET IS ME OM HET EVEN.
 DE KEUZE IS AAN HEN.
 HIER BEGINT MIJN LEVEN.
*(onder deze scène pakt de oudste de
 rest van de koffers uit, behalve die van
 de stervende)*

de trots
 Hoor je iets ? Ja, je hoort iets.
 Even luisteren.
 Even goed luisteren. Of je er niet
 naast zit.
 Of het werkelijk zo is.
 Ssssst.
 Ssssst.
de lust
 Mag ik je weer eventjes bewenen ?
de stervende
 Ja hoor. Rouw is zo rustgevend.
 Rouw. Hebben we niet iemand die
 ons van kant zou willen maken ?
 Mij, maar toch het liefste allemaal.
 Ik vind eigenlijk dat we tegelijk de
 dood in moeten.
de lust
 Een vijfling gaat niet dood, die gaat
 er vandoor. Ben je dood aan het
 gaan ?
de stervende
 Je zegt het.
de lust
 Wil je niet nog even wachten ?
 Ga je met me mee ?
de stervende
 Nee, nee, dat kan niet.
de lust
 Kom op, trek je wanten aan.
de trots
 Ja hoor, het is geen gedachte. Het is
 werkelijk iets.
 Heb ik werkelijk iets gehoord ? Nog
 eens, je kunt niet voorzichtig genoeg
 zijn.
de lust
 Het is rustig. Ze zullen ons niet zien
 op straat.
de stervende
 Laat me, ik ben stervende.
de lust
 Heb je pijn ? Kun je nog lopen ?
 Je moet kunnen lopen.

de stervende
 Ligt het aan mij dat ik het leven niet
 meer aan kan met dit soort mensen.
de lust
 Als we nu niet lopen, lopen we nooit
 meer. Wie weet waar we kunnen kom-
 men. Wat we te zien krijgen. Ze
 wachten op ons. We moeten de rivie-
 ren nog bestormen. Zien waar de
 wormen zich verschuilen. Kom sta
 op.
de stervende
 Ik wil niet weg nu.
de lust
 Als je de hoek om bent vergeet je
 alles. Alleen de hoek om. Hou mijn
 hand vast. Laat me nu niet stikken.
 We moeten.
de stervende
 Ik ga niet.
de lust
 Dus we gaan niet ?
de stervende
 Nee.
de lust
 Weten we dat zeker ?
de stervende
 Ja.
de lust
 Goed.
 We geven niet op. Vandaag niet en
 nooit niet.
de trots
 Een mens kan zichzelf belazeren
 weet je.
 Heel gemakkelijk zelfs.
 Als ik tegen mezelf zeg dat ik iets
 hoorde, dan geloof ik dat bijna.
 En voor je het weet, was het niet
 waar.
 Had je niks gehoord.
 Ha ha.
 Maar nu het geluid.
 Welk geluid ? Dat je hoorde.
 Waar kwam het vandaan ?
 Van achter de deur. Van achter de
 deur.
 Kan dat ?
 Je weet dat er iets achter de deur is.
 Dat is zeker.
 Dat is geen valse gedachte.
 Leek het geluid op lopen ?
 Ik dacht het niet. Ik dacht het wel.
 Wie zou het zijn ?
 Wie zou het in godsnaam kunnen
 zijn
 Moeder, het was moeder.
 Ik hoor stappen.
de oudste
 Ha ha, vergeet het zus.
de trots
 Ik hoor stappen.
de oudste
 Je ziet verkeerd, ze komt niet meer.
 Ga zitten en denk aan wat anders. Je
 gave is vergruizeld.

de schrijver
 IK GOOI DIT DAGBOEK VOOR
 JULLIE DOOR BRIEVENBUS.
 DIE ENE KON TOCH LEZEN ?
 EINDE
de oudste

We hebben hard gewerkt ons hele
 leven, de klompen staan nog in de
 klei.
 En wat heeft het ons opgeleverd ?
de stervende
 Ik weet het niet.
de oudste
 Als ik hier in mijn eentje was, dan
 was het goed geweest, dan had het
 niet gestormd in moeders hoofd.
de stervende
 Misschien moeten we niet teveel
 meer praten. Verkeerde dingen
 worden makkelijk gezegd.
 Zou jij niet willen weten wat er in
 mijn koffer zit ?
de oudste
 Ach.
de stervende
 Maak maar open.
de oudste
 Laat maar.
de stervende
 Maak open !
(o maakt de koffer open)
de oudste
 Papa's jachtgeweer ?
de stervende
 Maak me dood.
de oudste
 Wat ?
de stervende
 Maak me dood, alsjeblieft.
 En daarna alle anderen. Dan ben je
 weer alleen.
de oudste
 Ik denk dat je verleden je teveel ge-
 worden is.
de stervende
 Maak me dood. Dat wil je toch zo
 graag. Het is je lot, dus draag het.
de oudste
 Kunnen we niet nog een poging
 doen. De dingen op een rijtje. Geen
 paniek, we zijn met vijf. We vinden
 overall een reden voor. De bagage en
 de deur. Twee vrij belangrijke gege-
 vens.
de stervende
 Ik wil dood.
 Help me.
 Help me.

pauze

(o probeert op de deur te kloppen)
de stervende
 Je kunt wel kloppen, maar ze doet
 toch niet open.
de oudste
 Je kunt nooit weten. Denk je dat ze
 dood is ?
de stervende
 Wie ?
de oudste
 Mijn moeder. Ze roept ons wel.
 Het is een goede moeder. Ze is het
 wachten waard.

EINDE

© 1990 Heleen Verburg